

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 242. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914 Október 18.

Varsó és Páris.

Az egyik legelőkelőbb magyar lap tömören a következőkben foglalja össze a most folyó világháború végcélját:

Németország, Magyarország és Ausztria, nem szólva a háború költségeinek megtérítéséről, csak két nagyobb áldozatot követelnek: a pánszláv álmodozásról való lemondást Oroszországtól és a tengereken az erők új egyensúlyának megállapítását Angliától.

Ez valóban két olyan nagy cél, mely közös érdeke az egész emberiségnek s a melyért szükséges és méltó dolog is ezt az egész háborút végigküzdeni, végig, a döntő diadalig.

Lengyelország helyreállítása, Szerbia letörése, Oroszország visszahozása Azsia felé mind az emberi kulturára veszélyes pánszláv hóbort megsemmítését fogják lehetővé tenni. Abban a percben, amint Anglia Oroszország szövetségesevé lett, Nagybritannia tengeri tulsulya is a pánszláv álmok szolgálatában álló kulturelles tényezővé vált, a melynek letörése szükséges. Franciaország mindkettőt szolgálja, mindkettőért lakol tehát. A kultura érdeke azonfelül Franciaországban a jelenlegi kormányon levő vallástalan, templomfosztogató bandának teljes megbuktatása.

Az emberiségért harcolunk most magyarok, németek és osztrákok, az emberiség jobb jövőjéért. Ennek a harcnak diadallal kell végződnie.

A végső győzelem, lassan bár, de közeleg.

A nyugati harctéren Antwerpen eleste és Ostendének német kézre jutása teljesen kizárja, hogy a fran-

ciák és az angolok a németekkel szemben sikert arassanak. Antwerpen bevétele már érezteti is közvetlen hatását: a francia harevonat visszavonult.

A keleti harctéren az oroszok vonulnak vissza. Támadó fellépésünknek nem tudnak ellentállani s

nincs messze az idő, amikor már Varsó alatt fognak a magyar, német és osztrák ágyuk dörögni.

Varsó és Páris: keleten és nyugaton ez a háború két sarkpontja. Ha ezek is elestek, akkor nagyot fordul a világ — jobb, nemesebb irányba.

A világháború.

Az első orosz lövések a törökökre.

Budapest, október 16. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelentik:

Milanói távirat szerint a Cerriera della Sera jelenti: Kedden 18 egységből álló orosz tengeri flotta Várna mellett Burgas-Konstantinápoly irányában haladt és néhány lövést tett. A bukaresti Universul szerint a flottának ez a felvonulása az ellenségeskedés megkezdése Törökország ellen a Dardanellák elzárása miatt.

A római török nagykövetségen a lap tudósítójának kijelentették, hogy Törökország csak azt teszi, amit minden más állam: előkészül az összeütközés lehetőségére.

Budapest, október 17. (Tud. cenz. táv.) Berlinből táviratozzák: A localanzeiger konstantinápolyi értesülése szerint Limpus angol tengernagyot a fekete-tengeri orosz flotta parancsnokává nevezték ki.

Ötvenezer rubel a máramarosi királyi ügyész fejére.

A Soproni Napló jelenti: A Sopronba hozott Kabalyuk atya tényleg nagy ember lehet az oroszok szemében. Az oroszok, mint szemtanuk beszélnek, alig hogy Máramarosszigetre értek, egész hajtóvadászatot intéztek a szkizma-pör szereplői után. Illés Andor

királyi ügyészre, aki a pör közzvádlójaként szerepelt, fájt különösen a foguk. Első dolguk volt a Máramarosszigetre bevonult oroszoknak, hogy 50.000 rubelt tüztek ki Kabalyuk atya és Alexi vádlójának fejére: százötvenezer koronát ígértek annak, aki Illés Andort, élve vagy halva, beszolgáltatja. Illés Andor az utolsók között hagyta el a várost és ahogy az oroszok eltakarodtak, azonnal visszatért. Az ottmaradtak beszélték el neki, hogy milyen veszedelemben forgott.

Kurdok az oroszok ellen.

Budapest, október 17. (M. T. I.) Urmia perzsa határvárost a török kurdok megszállották: az orosz konzult elűzték.

A németek Calais ellen.

Budapest, okt. 17. (M. T. I.) Ostende elfoglalása következtében az angolok attól félnek, hogy a németek most már Calais veszik ostrom alá s ezért hozzáfogtak Calais megerősítéséhez.

Egy német torpedónaszád elsüllyesztett egy angol páncélos cirkálót.

London, okt. 17. (Car angol admirális kommunikéje.)

Car admirális a következő kommunikét közli: A Hawke páncélos cirkálót tegnap délután az északi tengeren megtámadták. A páncélos cirkálót egy ellenséges torpedónaszád elsüllyesztette. Negyvenkilenc

Hősapkák és kézvédők.

Dr. Miskolczy Ferencné ömértósága megbízásából értesitem a nagyérdemű hölgyközönseget, hogy a Vörös Kereszt céljaira szükséges **kötőgyapju-fonalak** ismét nagy mennyiségben megérkeztek, melyeket a jótékony cél érdekében különként 10, 12 és 14 koronáért árusítok. **Czillér Imre.**

tengerész katonák s tiszt megmenekült, háromszázötven ember pedig eltűnt. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A németek Lodzot elfoglalták.

Budapest, okt. 17. A lapok berlini táviratot közölnek, a mely szerint a németek elfoglalták Lodz városát. Az oroszok ezt megelőzően kivonultak Lodzból, mely ellenállás nélkül jutott a németek birtokába.

Varsó körülzárás előtt.

Budapest, okt. 17. A Kölnische Zeitung-nak jelentik: Számottevő körökben az orosz vereségek után bizonyosra veszik, hogy Varsót az egyesült német-osztrák-magyar hadsereg legközelebb körül fogja zárni.

Csapatunk Ivangorod előtt.

Róma, okt. 17. A Corriere della Sera közlése az osztrák-magyar csapatok galíciai előnyomulásáról szóló hivatalos értesítést.

Az említett lap megjegyzi, azt a tényt, hogy a németek már Varsó előtt állanak, hogy az osztrák-magyar és német csapatok elérték Ivangorodot, hogy az oroszokat a San folyásáig szorították vissza, hogy Przemysl ostromát az oroszok kénytelenek voltak abbahagyni és a vár alól visszavonulni.

Német tengeralatt járó sülyesztette el a Palladát.

Budapest, okt. 17. A Corriere de la Sera pétervári tudósítója jelenti a Pallada elsülyesztéséről:

Az orosz cirkálóval ötszázhatvanöt ember pusztult el. Az a tengeralatti hajó, a mely a Palladát oly merészen megtámadta és elsülyesztette, az U. 26 volt, a melynek legénysége megkapta a vaskeresztet. A német tengeralatti hajók hősiessé tákadták meg az egész orosz cirkáló csoportot.

A lemergi metropolitát bilincsekbe verték.

Budapest, okt. 17. Berlinbe érkezett jelentés szerint az oroszok gróf Szeopticki lemergi metropolitát bilincsekbe verve vitték Nisninowgorodba.

Németek és belgák harca.

Budapest, okt. 17. Uhaam közelében az észak-brabanti határ mellett összecsapás volt a németek és a menekülő belga katonák között, a kik Antwerpenből jöttek. Antwerpen eleste óta a belgák kísérletet tettek arra, hogy a Scheldén átmenjenek, de végül is kénytelenek voltak másfelé menekülni. Utközben egy utász-osztály csatlakozott hozzájuk, amelynek az volt a feladata, hogy a hidakat és a vasutvonalakat megrongálja, de ez a belga csapat elévedt.

Meerle közelében az erdőkön mentek keresztül a belgák és német csapatokkal találkoztak. Az összetűzés nagyon heves volt és a németek holland területre verték át a belgákat. Most német csapatok őrködnek a Hollandia felé vezető országutakon, a belgák nem menekülhetnek át Hollandiába, legfeljebb erdőségeken és mocsarakon keresztül.

Nagy csata Belfort körül.

Budapest, okt. 17. Zürichből táviratozók a Kölnische Zeitung-nak: Belforttól keletre egészen be Elzász területéig a francia előretolt hadállásokat kedd óta nagy német mozsárágyukkal lövik. Az ütközet rettenetesen elkeseredett volt. A német csapatok lassan ugyan, majdnem lépésenkint, de előre nyomulnak.

A franciák új haditerve.

Budapest, okt. 17. A Baseler Nachrichten írja: A francia hadsereg legnagyobb része már a legközelebbi időben vissza fog vonulni mostani harcveronaláról a Nevers—Dijon—Langres—Epinál vonalra. A svájci lap azzal okolja meg Joffre új haditervét, hogy a franciák belátták, hogy a mostani harcveronalukon a német tüzérség fölénye miatt nem várhatnak győzelmet. Joffre már hetekkel ezelőtt, a németek gyors előtörésének első hatása alatt mérlegelte ennek a visszavonulásnak lehetőségét, most pedig komolyan foglalkozik vele.

Bomba a Notre-Dame székesegyházon.

Páris, október 17. A francia hadvezetőség a következő kommunikét adta ki: Egy Taube rendszerű gép jelent meg Páris fölött és gyújtó bombákat dobott le. Egy bomba a Notre-Dame székesegyházra esett, ott explodált és a székesegyház egyes részeit fel is gyújtotta. A közel lévő tüzérség lokalizálta a tüzet. A székesegyháznak az a része, amely az északi szárnyat fűdi, egészen keresztül van törve. A harangok, amelyek csak nemrégiben kerültek haza Rómából, valamint az értékes harangtartó is meg vannak sérülve. A székesegyház tetőzetének másik részén szintén egy széles nyílás van törve. A két rész restaurálásához a munkások rövidesen hozzáfognak.

A szerbek pusztulása Jagodinánál.

Mint tudjuk, csapatainknak legdicsőbb fegyverténye volt Szerbiában, hogy a Drinán átlépve elfoglalták Szerbia kulcsát: a Jagodnát és a körülötte uralgó magaslatokat. Az Est tudósítója közli most azokat a véres harcokat, melyeket a szerbek újra és újra megújítottak a magaslatok birtokáért, de sikertelenül. A tudósítás a következő:

Mikor szeptember 11-én csapataink elfoglalták pozícióikat, a szétvert szerb seregek újból gyülekeztek, magukhoz vonták Uzicében elhelyezett összes tüzérségüket, a melylyel számra nézve minket messze meghaladó tulerőhöz jutottak és hat napon, hat éjjelen keresztül kétségbeesett erőfeszítéseket tettek, rohamot roham után intéztek csapatainknak a Jagodnján elhelyezett jobbszárnya ellen, hogy vonalunkat áttörjék és hegyláncokat visszaszerezzék.

Ezeknek a küzdelmeknek a harmadik

napján, éppen vasárnap volt, tizenhat rohamot intéztek a szerbek Jagodnja ellen s ebből kilencet maguk a Deutschmeisterek vettek vissza.

Elfogott szerbek elbeszéléséből kiderült, hogy seregeiket ezekben a küzdelmekben Sándor trónörökös, a szerb sereg főparancsnoka vezette. Napiparancsban tudatta a legénységgel, hogy a Jagodnját mindenáron vissza kell foglalni, mert különben Szerbia elveszett.

Ugyanebben a napiparancsban azt is hirdette a legénységnek, hogy félmillió orosz már Bécs előtt áll. Katonáik kézibombákkal bővebben el voltak látva, mint talán valaha, ágyúik pillanatnyi megszakítással ontották a tüzet, — minden hiába. Az erősen felázott, meredek hegyoldalon csak lassan kuszhattak felfelé és rövid lőtávolságokról fegyvereink halálbiztonsággal arattak soraik között.

Sándor trónörökös azután újabb eszakközzel próbálkozott.

A hatodik nap reggelére kihirdette, hogyha estig nem lesz szerb kézen Jagodnja, akkor a szerb seregeket megtizedelteti.

A tisztek revolverrel kezükben hajtották újabb és újabb rohamra már valóban agyoncsigázott embereiket, — de most is sikertelenül. A hetedik nap reggelén azután feladták a reménytelen küzdelmet és délig dolgozva nagyszámu halottaik eltakarításán, visszavonultak.

A szerb hadseregek bálványá és éltető lelke, György herceg szintén itt harcolt és itt sebesült meg.

Pasics beismeri a szerb hadsereg reménytelen állapotát.

Szófia, okt. 17. (Politikai Híradó.) Az Utro című lap megírta, hogy Pacics szerb miniszterelnök sifirizott táviratát szerezte meg. Az athéni szerb követhoz intézte az és segítséget könyörgött a szerb hadsereg részére. A szerb sajtóiroda cáfolatot adott ki és azt állította, hogy ilyen táviratot a szerb miniszterelnök nem küldött el. Az Utro most meghazudtolja a szerb cáfolatot és közli szó szerinti szövegében a sifirizott sürgönyt. Ennek a táviratnak a szövege a következő:

Nis, szeptember 4—17. Hadseregünk ismét kritikus helyzetben van. Az osztrák-magyar hadsereg nagy erővel nyomul előre és fenyegeti balszárnyunk mozdulatait. Hadseregünk összes tartalékai összpontosítva vannak a fenyegetett vonalon. A főparancsnokság kénytelen volt a legidősebb korosztályokat is behívni és felfegyverezni, de képtelen a még fel vem ruházott erőket kellő mennyiségben a veszélyeztetett pontokon összevonni.

A súlyos helyzetre való tekintettel tudassa mindjárt Venizoles urral, hogy a szerb kormány teljesen aláveti magát Görögország feltételeinek és elvárja, hogy ennek ellenében nyomban rendelkezésére küldi ötvenezer főnyi hadseregét. Ami Görögországnak a hármast entente tal szemben támasztott követeléseit illeti, Sassanow ur már közölte a görög követtel, hogy az ő kormánya, továbbá az angol és a francia kormány közt létrejött a megegyezés, amely szerint a görög követelések teljesítettnek fognak. Kérem, közölje velem a görög kormány válaszát. Pacics.

x Watta és kötszerfélék nagy mennyiségben raktáron vannak az Apolló drogueriában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyvárad, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlőművek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

Levél a táborból.

Szerkesztőségünk egyik hadbavonult tagjától kaptuk a következő érdekes sorokat:

... 914. okt. 15.

Kedves Szerkesztő Ur!

Három heti kóborlás után végre újra villany lámpa mellett ülhetek és ujságot látok. Magammal hoztam a torniszteremben vagy ötven darab kutyanyelvet a redakcióból s most úgy dédelgetem, kimélgetem őket, mintha postagalambok volnának.

Mondhatom, hogy csupán lenézem magamat, mint ujságíró, aki ez előtt 4-5 hónappal olyan éhesen szaladtam a rendőrségre valami véres riport után. És sajnálom a kollegákat, akik nem élvezhetik ezt a legnagyobb nagyszerűbb riportot: a háborút. Nem akarom ezzel egyiket sem a háboruba csalogatni, mert azt hiszem, hogy ez nehéz is volna.

Ez előtt 22 nappal indultam el a századdal Ujvidékről. Egyedül maradtam a századdal önkéntes. A többi visszamaradt...

Eleinte táboroztunk egy hegy tetején. Engem kiküldtek a táborból 5 kilométernyire őrségre 28 emberrel.

Amerre mentünk s amerre néztünk, mindenütt érintetlen szőlőtáblák, kukoricások. Az erődítéseken belül civil nem szüretelhetett s így ami a drótsövénnyel belül esett, az a katonaságé volt. Mivel a táborból messze voltunk, három napig kenyeret és szőlőt ettünk. De ebben aztán nagyon válogattam. Végig sétáltam a Wachzimmerhez tartozó 10-12 hold szőlőn és minden bokorról csak egy szemet téptem.

Egy m. magas, pléhkel bélelt földalatti szobácskában laktam. Telefonom volt és kis zseblámpám. Ha fénylett a nap, akkor mosattam a legénységgel fehéreneműt. Ha rossz idő volt, akkor Schreier Salamonnal mulattam. Mikor éjjel esett az eső, soha nem tudtam aludni. Salamon folyton motyogott magában, hogy ötlet a káplár ur mindig oda teszi a posztra, ahol esik az eső. Ő azzal nam törődött, hogy mindenütt esik, csak azért sirt, hogy őt veri. Különben békés festő (szoba!) Érmihályfalván a jó Salamon, aki nem tehet arról, hogy nem született katonának.

Szép éjszakák a hegytetőn sétáltam. A Vénusz — úgy számítottam — éppen Várad fölött ragyogott...

Egy esős éjszaka alarm volt. Már előzőleg nagyszerűen elláttak bennünket téli ruhákkal s így tudtuk, hogy nem sokára tűzbe megyünk. Igaz, hogy a tűzben melege szokott az embernek lenni, de azért a hadsereg ezt a dolgot így szokta csinálni. És jól csinálja, mert éjszaka nagy szükségünk van meleg ruhákra.

I...n tudtuk meg, hogy a szerbek másodszer is betörték. Itt töltöttem egy rettenetes éjszakát, amelynek emlékét el is hoztam. Roppant hideg volt s a jobb lábom-feje teljesen érzéktelenné vált. Nem szóltam akkor még az orvosnak sem, nehogy visszaküldjék „a kényes önkéntest”.

Az a parancs volt avizálva, hogy a komitácik éjjel valószínűleg meg fogják támadni a... i vasutvonalat. Két század katonaság hasalt rajvonalba egész éjjel a töltésen, szembe a széllel. En tizenkét embert kaptam és hajnali két órakor elindultam őrátra a vasutmentén a kukoricarengetegbe. Emlékszem, hogy Váradon is sétáltam én hajnali 2 órakor, csak nem feltűzött szuronnal.

Ejjel nem kaptunk támadást. Egy óriási

fényszóró zavarta csak az éjszakát; mint valami nagy aranypók, úgy rohant az égre, végigsepergte a földet s jobbra-balra csapkodott kilométer-hossza fénycsápjával. A népfelkelő posztoktól tudtam meg, hogy a monitorjainkon dolgozik és keresi az eltvedt komitációs bandákat!

Másnap hat napra való eleséggel láttak el bennünket (jó kis ráadás a 35 klg. mellé) és vonattal indultunk el az exponált területen Z... felé. De csak B...ig mehettünk vonattal. Itt esatlakoztak hozzánk tüzerek (6 ágyuval) és hogy gyorsabban haladhassunk kocsikra ültették az egész legénységet B... szerb falu. Lehet vagy 5000 lakosa. Itt már jártak a szerbek. Híre járt, hogy egész utcatorokat földig égettek. Először is nincs olyan sok utcasor. Négy utca van és 3 házat láttam leégve. Duszgázdag község, éppen úgy mint a többi. Ezért fáj rá a szerbek foga.

Itt minden padlás tele van s az éhes szerbek fölnyitották az összes háztetőket. Ugy tátották ránk még akkor is a szájukat szegény házak, mint valami gyámoltalan ember, akinek a szájából kivették a falatot.

Senki nem nézett ki az ablakon. Hatvan éves öreg asszonyok és piros harisnyás elemista szerb kölykök hordták a közutakról (artézi kutak!) a vizet. Már itt honvéd népfelkelők állottak őrségen s mutatták az irányt Z... felé. Érdekes, hogy találtunk egy irányjelző táblát, amelyen a Z... i ut — habár az ut Z...ba visz — belgrádinak van jelölve.

B...-tól Z... 13 és fél Km. Az egész egy, mozdulatlan sárga óceán. Nem lehet látni se utat, se tornyot, se hegyet, se vizet, csak kukoricást és kukoricást.

Egy szakasszal kiküldtek, jobb-oldalvédnek. Ugy szólt a parancs, hogy a főcsapatától ötszáz lépésnyire oldalra kell mennem be a kukoricásokba s ott lehetőleg kis fronttal előre haladni. Ha valahol ellenségre bukkanok, azonnal jelentést küldeni a főcsapatnak és esetleg fedezni azt az esetleges támadás ellen.

Az embereim egy kicsit izgatottak voltak, mert most már nem csak hallottuk, de éreztük is az ágyulövéseket. De ez csak addig tartott, míg a kukoricásokra, szőlőkeretekre találtunk. Itt nem csak, hogy megálltak szőlőt szedni, de egyszerűen leültek a tőkék mellé és vigan ettek. A srapszelek töltünk háromszáz lépésnyire robbantak fel s ez őket egyáltalán nem zavarta. Puskatussal kellett elverni őket a tőkék alól és nevetéssel mentek előre.

Ezt a nyugodtságot tüzeinknek köszönhetjük. Ők nem is feleltek az ágyutüze. Először, mert nem ez volt a feladatunk, másodszer a szerb srapszelek — a mi tüzeink szavai szerint — nagyon rossz francia gyártmányú lövedékek. Igen magasan robbannak fel s mire leérnek, nincs erejük. Csak bukának lefelé. De az a fő, hogy nem ért bennünket.

A kukoricásban lertünk sok lóhullát és félig eltemetett komitácikat. De elevenre nem akadunk. Z...ban a külvárosban rejtőztünk el, míg a tüzérőség új parancsot várt. Közben megebédeltünk — máráki — és figyeltük a srapszelek bugását. Szép. Mikor szétpukkan, mintha valaki egy nagy pipafüst felhőt fujna a levegőbe. Aztán halljuk, hogy kopog a háztetőn. Még néha gyújt is. Akad egy két jó közte. A gyermekek az udvaron kilótt ágyugolyókkal kugliznak és a

nagyobb srapszelek darabokba vizet töltenek a csirkéknek. Így humorizálnak.

A Kalimegdánról távcsővel figyelték a mi segédesapatunk mozdulatait. Benéztem egyik kórházba s beszéltem egy sebesült tanítóval. Ettől hallottam, hogy mikora szerbek bejöttek Z...-ba, kirendelték az összes fogatokat és azon kocsikáztak a városban. Voltak hazaáruló bitangok, akik virággal várták a szerb legényeket, egy szerb tanítónő esőkrohamot kapott és sorra csókolta a piszkos szerb legényeket. Azok pedig ugráltak, táncoltak nyakukon körül csavarták a törülközőt, amit a hazaáruló szerbektől a vendégszeretet jeléül kaptak. Itt ez a szokás. A szerb őrnagy is bent volt a kórházban és cigarettával (szerb specialitás) kínálta meg a beteget. A szerb sebesültek kezét fogták a magyar bakákkal s elkekeredve panaszkodtak, hogy ők nem akarnak harcolni, de kergetik őket. Sárral összegyűrt, cirokból készült kenyeret kapnak. A komitácik dühösen néztek a magyar sebesültekre. Az a jelvényük, hogy a kötött drappszinü kamászniban be van festve egy fekete kereszt.

Nem akarom tovább nyújtani ezt a levelet. Még aznap bementünk Sz...ba s a Száva partjáról tüzeltünk az átmenekült utolsó tőredékekre. A sok érdekes változás közül megemlítem még azt, hogy a Duna és a Száva közt egyetlen toronyóra sem jár. Karlócan voltam a szerencsétlenül járt Bogdanovics patriarcha márványpalotájában. Ez nagyon izléses, de a székesegyház, az balkánstílusban épült! Ezen is áll a hatalmas aranyozott óramutató, mert a szerbek még harangütésekkel is jelt adtak.

Egy kevésbé érdekes változásról is beszámolok. Ugyanis függetlenül ezektől az izgalmas eseményektől, a pénzem teljesen elfogyott és így tisztelettel kérem, hogy a segítő csapatot minél előbb méltóztassék elküldeni. Mondhatom, hogy Antwerpen nem volt olyan szorult helyzetben, mint én. És a belga király? Ő csak egy koronát veszített, de én egy nagyszerű állást és hozzá micsoda kosztal együtt!

Nagyvárad színházpártolás.

„Volt zsöllebérlő-aláírással egyik nagyvárad lapban cikk jelent meg a színházpártolásról. Szerkesztő ur engedélyével pár szót fűzök ehhez a cikkhez, nehogy az a látszata legyen a dolognak, mintha a közönség a „volt zsöllebérlő” álláspontján van.

Talán az elnyomatás napjaiban teljesített olyan meghatóan szép feladatot a magyar színészet mint most. Véreink ott küzdenek a haretéren, minden pillanatban vetjük legkedvesebbjeink halálának hírért, reszket a lelkünk, fáj a szívünk Ő értük és a hazánkért. Ez az aggodás azonban egészen elenyészik a mellett nagy várakozás mellett, amellyel a háboru kimenetelét, eredményét várjuk.

Mi lesz belőlünk? Győzünk-e vagy elbukunk? Nagyon, szabadok, boldogok leszünk, vagy pedig ránk zuhan a teljes megsemmisülés, a szlávok buta igája? Tudjuk, hogy hazafias kötelessége mindenkinek a feltétlen bizalom. Hinni, vakon kell hinni a győzelemben, a rettenetes erőnkben. Viszont a legtöbb emberi lélek sokkal fogékonyabb a pesszimizmus, mint az optimizmus iránt. A lelkek fogékonyaságát pedig csak nehezen lehet kormányozni.

Tehát: rettegés minden percünk, félelem minden napunk. Féltjük a fiaink, test-

Gyapju szövetek legujabb kivitelben

szigoru szabott

Zauderer

Gyapju szövetek legnagyobb választékban

árak mellett

kolozsvári posztó áruház fiók.

Gyapju szövetek legolecsóbban

szerezhethjük be

Nagyvárad, Zöldfa-utca 1.

Telefon: 11-15.

véreink apáink és jóbarátaink életét és bizony sokszor könnyet hullatunk értük akkor is, ha tudjuk, hogy életben, egészségben vannak. Mert érezzük velük együtt a zuhogó esőtől nedves ruha kellemetlen ólom súlyát, fázunk a paplanos ágyban, mert északon még éjszakákon, a szabad ég alatt fázlódik az, aki szívünknek kedves. Minden borzalmát át éljük a hadviselésnek.

A színészek feladata, hogy feledtessék velünk a nyugtalan perceket. Ők nyujtanak nemes szórakozást a színpadon, hogy a síró anyák, hitvesek, testvérek, apák és fiúk könnyeit felszárítsuk. Kacagást lopnak az aggódó szivekbe és nyugalmat a háborgó lelkekbe. Látunk mosolyogni olyanokat, akik fél óra előtt még a szemüket törülgették. Látunk önfeledten ugrázni és tapsolni olyanokat, akik fél óra előtt ijedten futkostak az utcán és rémülettel a szemükben kérdezték:

— Igaz, hogy elesett a bátyám? Hol lehet megtudni, hogy igaz? Betörték a szerbek. Mos hallottam a borbélynál! Igaz?

A könny, a rémület eltűnik a színházban. A kacagás, nyugalom és a feledés puha vonásai váltják fel a kétségbeesés torzító vonásait.

Ezt a színészek teszik! A színészek akik kifestve puderes arccal állanak a rivalda elé, de a szívükben ott ül a félelem, a remegés, mert nekik is vannak kedveseik, akiket szintén leteríthet az ellenség golyója. Ők azonban kiállanak és kacagnak. Mint a szerelmes trobadur, zengik énekeiket, de a lelkük vérzik.

A színészek feledtetik velünk a háboru borzalmait, de ugyan ők azok, akik tisztán bemutatják a mai napok jelentőségét. Ők erősítik bennünk a hitet, hogy győzni fogunk!

A legszebb feladatok egyike most a magyar színészet feladata. Az elnyomatás korában a nyelvünket védték meg a vándorkomédiások most a hitünket erősítik meg és nyugalmat, feledést, kacagást szórnak azokra, akik megértik őket.

Minimális jövedelemért dolgoznak most a nagyváradi színészek. Nem kapnak fix fizetést, hanem a jövedelmet bizonyos kulcs szerint felosztják. A Szigligeti-színháznak most 44 tagja van és tessék kiszámítani mennyi esik egy-egy családos emberre, ha a napi bevétel átlaga alig haladja meg a 200 koronát? Ebből nem lehet részvényeket vásárolni. De nem lehetett akkor sem, amikor fix gáziért játszottak. A színész költ legtöbbet, jövedelméhez képest sokkal többet mint bármely más, „mesterember”.

És végül a színész is ember. Ember akinek igényei vannak és miért éppen a színész huzza a rövidebbet ezekben a nehéz napokban? Miért legyen a színész az, aki nélkülözzen, miért ne támogassa a társadalom őket? Előítélettel szaturált embereknek nem szabad ilyen kérdéshez hozzászólni, mert nagy macskák sülnék ki a végén.

Ami pedig a „Mozikirály”-t és hasonló főremunkák kérdését illeti csak azt mondhatjuk amit a lapotársunk mondott. A közönség az oka. A közönségnek nem kellett más mint ez. A „Mozikirály”-t zsúfolt házak nézték végig, de Bihari Akos klasszikus estéin alig volt közönség! Még a bérlők is elmaradtak! Kivánták a „Mozikirályokat”, meg is kapták.

Ez az irány volt az, a mely ellen a mi lapunk éveken át küzdött s a mely irány most mintha letűnt volna. Ugy látjuk, a Szigligeti színház műsora most művészibb színvonalon fog állani, mint állott eddig. Ennek az átalakulásnak meg kell történnie a közönség lelkében is, a mit csak akadályoz a kabaré elnevezésű éjjeli dáridóhelyek protegalása.

Igen is kötelessége mindenkinek, hogy támogassa a színészeket. Támogatni kell őket, mert ők épen olyan mártirjai ezeknek a szent napoknak, mint bárki más. Ők is szenvednek velünk együtt és ők közülük is

sokan véreznek a csatatereken. Csak vissza kell emlékezni arra a színész katonára, a ki még a háboru első napjaiban egyedül átuszta a Szávát és tönkretette az ellenség táviró vonalát, Ő volt a világháboru legelső hőse.

Hisszük, hogy a közönség megért bennünket. Hisszük a színháznak kabarékkal való összehasonlítását nem veszi komolyan és inkább a kultura oltárára áldoz, mint a konzumra alapított üzlet nem legtisztább tűzhelyére.

Erköles, művészet, jó izlés szempontjából is csak egy jelszó lehet: *be kell tiltani a kabarékat, orfeumokat, minden lenge tingli-tanglit.*

Jelenlegi zsöllyebérlő.

Az orsz. közegészségügyi felügyelő Nagyváradon.

Megvolt elégedve avárosi főorvos intézkedésével

A kolera veszedelem legnagyobb elővigyázatra serkenti a legfőbb egészségügyi hatóságot is.

Nagyváradon dr Mayer László városi főorvos erélyes, gyors és körültekintő intézkedése utját állta, hogy a harotérről Nagyváradra szállított katonák között észlelt kolera eseteket izolálja s meggátolja, hogy az ázsiai veszedelem a lakosság körében fellépjen s ezáltal megmentette a város közönségét egy borzalmas epidemiától.

A főorvos terjedelmes és teljesen részletes jelentést küldött a belügyminiszterhez, mint legfelsőbb közegészségügyi hatóságnak.

Mivel pedig a kolera a Komádi községhez tartozó Iráz-pusztán, valamint a szomszédos körösmenti községekben is előfordult s arról Biharmegye főorvosa szintén jeleltést tett, a belügyminiszter leküldte Biharmegyébe dr Blum Ödön orsz. közegészségügyi főfelügyelőt, hogy látogassa meg a kolerafertőzött községeket s a szükséghez képest intézkedjék.

Az orsz. felügyelő esütörtökön és pénteken sorba járta ezeket a községeket s megvizsgálván a tett intézkedéseket s a szükséghez képest intézkedett a továbbiakra nézve.

Tegnap Nagyváradra érkezett dr Blum Ödön orsz. felügyelő, akinek dr Mayer László v. főorvos részletes jelentést tett.

Az orsz. felügyelő ezután megtekintette a járványkórházat, az ott ápolás alatt levő kolerás és koleragyanus betegeket; megvizsgálta az egész kórházat és az eddig fogantatosított intézkedéseket.

Meglátogatta a honvédlaktanyát, ahol szintén fordultak a népfelkelők között kolerás esetek. Ugyancsak meglátogatta azokat a házakat, ahol kolerabetegedések fordultak elő, t. i. Iskola-utcán és Vitéz-utcán. Mindenütt teljesen megvolt elégedve a tapasztaltakkal; a főorvos által elrendelt óvintézkedéseket helyeseknek találta s megelégedését fejezvé ki, oda nyilatkozott, hogy ilyen gondos, körültekintő eljárás mellett, bizton remélhető, hogy a kolera veszedelem elkerüli Nagyváradot.

Az orsz. közegészségügyi főfelügyelő ma utazik el Nagyváradról.

Az árulások krónikája.

Kiküldött munkatársunktól.

Bocskó, okt. 12.

A Szigetről elmenekült, kivert orosz hadak Nagybocksónál szedelődtek össze, seregeink Kraacsfalváig követték őket s egy nagy harcban végleg megszabadították Szigetet az orosz invázió rémétől. Az alábbiakban befejezősül néhány jelenetet mondok el abból a drámából, mely itt fenn folyt e napokban.

No. 1. Az oroszok erős túzérsséggel jöttek. De még így sem nagyon boldogultak volna, ha nem akadnak épen e téren hű szövetségeseik. Szövetségeseik itt a mi hazánkban. Lovaik gyöngék, ágyuk nehezebben szállíthatók, mint a mieink s mégis a magas hegyek ormára, szakadékok szélére, uttalan utakon, rengeteg ölen mindenüvé eljutottak: mert segítették őket. A lonkai bíró, *Matus Jakab*, erdővállalkozó, aki csak a tavaly előtt is egy pár tizezer koronát keresett az államtól, a következőkre volt képes: Az oroszok közeledésekor személyesen járta be a faluját s hangoztatta, szerte, hogy nincs többé magyar uralom, jönnek az oroszok és kötelessége őket minden igaz ruthénnek támogatni. A jó példával ő maga járt elől: *saját tulajdon négy ökrét fogta elébe az orosz ágyúnak s huzatta fel a hegyhátára.* A lélek megborzad az ilyen elvetemültségre, sőt még csak nem is darabolták szét, eddig. Vasárnap hozták be Szigetre. A kaszárnya udvarán vőllatni kezdték, de a lassu ceremóniát nem állhatta végig egy baka, odafutott hozzá, areul csapta, hogy két arany foga esett ki tőle.

*

No. 2. Ha már a bíróról van szó, jöjjön még egy másik is, a bocskói. Nem kevésbé szépen viselkedett ő is. Mikor falujáig értek az orosz hordák s rabolni kezdtek: ő volt az első aki — a történetesen éjjel érkezött — a rablóknak lámpással mutogatta, hogy itt lakik a zsidó boltos, itt a pópa, itt egy áruló magyar, itt ez és ez. . . *Már nem lóg.*

*

No. 3. Bocskó egyébként is fontos hely. Egy nagy és egy kisebb csata volt a falu mellett. Nem esoda, ha meglátszik rajta a harc nyoma. Több házat láttam felgyujtva, valószínűleg a lövedékek pusztították el őket. Az emberek részben a házak körül foglalatokodnak, másik részük pedig rettegve várja, hogy esendőr kézre s onnan akasztófára jut. Mert itt lopott, áruló volt a falu kilenctized része. Szombaton délelőtt nagy lövetés, délután akasztás volt. A falun kívül a felső pályaudvart az oroszok lötték össze, de szombaton és vasárnap már nagy részben helyre hozták a vasutasok; a falun belül viszont a templomra mi lőttünk rá, mert orosz fegyverüteg volt a toronyban elhelyezve.

*

No. 4. Egyszer említettem már, hogy egy orosz tábornoktól elloptak egy kitűnő hadi térképet. Katonai forrásom, a tábornokról magáról mit sem mondott. A térkép pontossága kétségbeesítően nagy. Illusztrálásul hallottam: ha valamely erdőben egy néhány szálfára már nem a rendes, sablonos módra nő, már az fel van tüntetve benne. Hirlik, irtunk mi is azokról a pár nyáron át Máramarosban tartózkodott, örökké csak fotografáló női turistákról, mérnökökről, akik erdőt látszottak venni, holott kémekek voltak s egy kerek milliót hagytak itt. Ime Oroszország megnevezhetetlen jelzőkkel meg nem érzékelhető perfidiája. Igazán nem esodálatos, hogy gyilkosok lord protektorának csapott fel.

*

No. 5. Miért jöttek az oroszok Magyarországra? Mert behívták őket. Igyekezni fogok ezt a furcsa feletet realizálni.

Először is tudott dolog, hogy jóformán tiszta lovasság és tüzérségből állott haderejük. Számuk Szigeten maximum hatezer volt. Nem merek többet számítani a más oldalon betört csapatokra sem. A négy-öt helyen támadó orosz sereg ereje tehát legfeljebb 25-30 ezer ember lehetett mondjuk kétszáz ágyuval.

Tessék ezt a számot jól fontolóra venni. Hogy számításom helyes, maguk az oroszok erősítik meg azzal, hogy állandóan hirdették, negyvenezer, nyolevenezer gyalogos van mögöttük: de ezek sehol nem jelentkeztek. Nyilvánvaló, hogy biztosítani akarták magukat hazug hírekkel. De hát mit kezdettek volna ők ennyi emberrel egy ellenséges országban? Mire jutottak volna, ha Máramarosból kikerülnek s a magyar vidékeken kitűnik semmisségük. Kaszával, kapával verték volna agyon őket. De nem is akartak ők Máramarosból kijönni: ezért jutalmaztak minden árulót házakkal, minden jött mentet gazdag adományokkal. Ezentul mi leszünk az urak — mondták — ez a tiétek. Néha érdeklődtek, hogy messze ide Budapest, szeretnék volna csak — látni (mondták), de nem elfoglalni fővárosunkat. Szinte kézzel fogható, hogy az oroszokat vártuk a csapdába.

De hát mégis, miért megy oly lassan a kiverésük, illetve megsemmisítésük! Egyszerű az ok. A harc szintere a birtokban lévőnek igen kedvező helyzetet ad. A hegyhátakon szerte özlönlött oroszok tehát jó védelmi pozícióban vannak. Tüzérségük pedig kitűnő. Viszont hadvezetésünk lehető kevés áldozattal akarja megvívni a harcot, melyet ugyanis más céllal kezdett. És pedig ő kezdett. Tán el sem fogják azt hinni, hogy e harcokban szenvedett veszteségeinket, a legkönnyebb sebesülteket is beleértve csak tízezzel mérjük, ennivel kifejezhetjük. Pedig még egyéb megnyugtató dolgokat is tapasztaltam, amik itt és így sajnos közre nem adhatók. Néhány hazaáruló orosz-ruthén (igen: orosz; mert Amerikából hozott iratokkal izgatják őket!) hely megsínyli a dolgot orosz és magyar részről egyaránt, lesznek csak később megterülő károk: azonban nyugodtan állithatom, hogy nagyon sokat fog nyerni vele az, amiért voltaképp az egész világ háborúra indult s megy: a magyar faj, nemzet, jövője, kristályosodása. (oó.)

A szerajevói tárgyalás.

Szerajevó, okt. 17.

(Saj. tud.) Cubrilovics után Jovanovics Miskót hallgatták ki. Nem éri magát bünyösnek. Tagja a tuzlai Szokolegyesületnek. Ezen kívül a szerb Narodna Orbaná egyesület biztosa is volt.

Azt vallja azonban, hogy e két egyesületben nem voltak politikai céljai.

A vádlott kijelenti, hogy mit sem tud a Narodna Obrana politikai céljairól, noha eléletartják, hogy mint az egyesületnek magas funkcionáriusa ismernie kellett e célokat.

A vádlott beismeri, hogy Milanovics Bozsótól, a Narodna Obrana kiadásában megjelent 30-40 brosurát kapott s ezeket kiosztotta a bosnyák parasztok között. Mégis azt állítja, hogy politikával nem foglalkozott.

A vádlott azt állítja, hogy ő lojális alattvaló, mire az elnök szemére veti, hogy hiszen ő a trónörökös meggyilkolására szolgáló fegyvereket magánál őrizte és Tuzlából Dobojba szállította. A vádlott azt állítja, hogy a merényletről nem volt tudomása. Később azonban beismeri, hogy csak erről a merényletről van szó és midőn az elnök figyelmezteti, hogy a vizsgálat folyamán azt vallotta, hogy a Cubrilovicsal folytatott beszélgetésből azt vette ki, hogy merényletet terveznek, beismeri a vádlott, hogy az igaz. De azokból a szavakból, hogy „a trónörökös

ellen merényletet fognak elkövetni“, még nem következtethette azt, hogy a trónörökös tényleg meg is fogják ölni.

Beismeri továbbá Jovanovics, hogy egy napon két paraszt jött hozzá, akik bombákat és fegyvereket tettek elébe az asztalra. Ezután átadták neki Cubrilovics levelét, amelyben ez állott: „Drága Misko! Továbbítsd ezeket a dolgokat“.

Jovanovics beismeri, hogy Princip megfenyegette arra az esetre, ha elárulná és ezzel indokolja Jovanovics a maga engedékenységét.

Jovanovics azt állítja, hogy a fegyvereket a padláson egy dobozban őrizte. Néhány nap múlva Cabrinovics jött hozzá látogatába, aki a fegyverekről beszélt vele és említést tett neki a trónörököséről is. Ezt a beszélgetést azonban félbeszakították. A Narodna Obrana céljairól Jovanovics — mint mondja — nem tudott semmit. Az elnöknek arra a kérdésére, vajjon a vádlott óhajtott-e Bosznia és Hercegovinának Szerbiához való csatolását, vádlott először nem válaszolt, később ezt mondta: „Nem tudom“.

A társadalom jótékonyága.

Adományok a Jobbkéznek.

A Jobbkéz részére adakoztak: özv. Németh Vincéné 10, Kemény L. Ignácné 2, Reismann Mórné 10, özv. Vimlatit Ferenéné 10 koronát.

A Vörös Kereszt fehérnemű osztályának G. B. 100 kor., Szegedi Lajosné 10 kor. és Szmazsenka Ernőné — halottak napi koszoru megváltás címén 14 koronát küldött, mely adományokat hálással köszönjük.

Kérjük a nagyérdemű közönséget, hogy bárminemű selejtes fehérneműt, asztalnamút, párnahajat, lenne szíves hozzánk juttatni.

A rossz idő beállta miatt a esendőriskola igen nehezen megközelíthető és így az ottani sebesülteknek bajos valami élelmiszert kivinni. Dr. Rác Miksa főorvos ki délután fél 3 órakor mindennap kimegy betegjeihez, nejevel együtt szíves volt elvállalni, hogy egy gyűjtőkosárban összegyűjti, amit a jószívű közönség a sebesülteknek szánt saját lakásán Szilágyi Dezső-utca 10. sz. s az ő felügyelete alatt kiosztatja. Kérjük tehát összes hölgyeinket mindent, amit a esendőriskolába szántak, lennének szívesek egy ódálával, melyben a küldemény neme s mennyisége fel van írva Rác Miksa dr. urnak küldeni.

A Vörös-Kereszt Egylet magasztos céljaira 1914. október 11-től 17-ig a következő adományok folytak be az egylet pénztárába: Dr. Gorove László Budapest 500, Frankó Géza százados múltbakra 400, a váradkerületi róm. kath. papság gyűjtése: Imrik I. Zoltán utján 134. ág. hitv. ev. egyház persely gyűjtése 68.60, dr. Verzár Istvánné urnő gyűjtése 58, Lukács Géza ezredes 50, dr. Mayer László és neje 50, Neukomm Berkovics Irén 50, Nagy Zsigmond és neje 50, Lövinger József 20. özv. Asztalos Imréné 10, Török Julia Köröstarján 3 Ávrám Miklósné 2, dr. Verzár Istvánné urnő gyűjtőívén adakoztak: dr. Verzár Istvánné 12, Holitscher Pálné Budapest 5, Mezey Gyula 1, Biszterszky Iván 3, Lukács Odönné 2, Némethy Gyula 2, Mazurek Gyula 8, Z. 4, N. N. 1, Brém Lőrinc 20, összesen 58 K. A „Nagyvárad“ szerkesztősége utján a következő adományok folytak be: A Komádi-i Hitelszövetkezet Fésüs Dániel elhunytá alkalmából koszorúmegváltásra 50, Sas Ede a „Mihály pópá leánya“ jövedelméből 50 K.

A katonák családjai részére.

A hadbavonult katonák családjai részére újabban a következő adományok folytak be Nagyvárad városához: Kovács Vilma, Guttmann Zsigmond orth. izr. hitközségi ta-

nitó 5-5. Fülöp Ilona gyűjtése: Tischler Z., Szabó Sándor 2-2, Forgács Vas, N. N., Kepes Ferenc, N. N., Simonyi Minka, Varga Miklós, Zucker, Vlád, Gubitze György, Polák Mór, Kovács, Schwartz Lajos, Klein Adolf, Lebovics, Csipkó, Fülöp Ernő 1-1, Fülöp Ilonka 1-30, K. T. —60, Szén Margit, N. N., F. A., N. N., Szücs Béla, Fülöp Erzsi, N. N., Rónyai Lajos, Szabó Andor —50-50, N. N., S. B. —40-40, Bereczki Nagy Lajos, N. N., N. N., Boja Imréné, Rindner Mór —30-30, N. N., N. N., K. K., Kozák József, N. N., N. N. —20-20. Összesen 31 korona. Dr. Ertler Mór gyűjtése: Dr. Ertler Mór 10, Ertler Duó, Adorján Péter, Pál, András, György, Zsigmondovics Géza 5-5, Simonyi Miksa, Nagy József 3-3, Mertz Antal, Weisz Vilmos, Strasser Aladár 2-2, Grósz Adolf, Krámer Olga 1-1. Összesen 39 korona.

A sebesülteknek.

A kolera veszedelme miatt úgy a csapatkórházban, mint a tartalék-kórházban megszigorították a sebesültek látogatását, ami által sokan abban hagyták a sebesültek részére az élelmiszerek adományozását. Azért vannak még nemesszivűek, akik napról-napra adományoznak kávé és süteményt a sebesültek. Így Jancsovits Jenőné, Némethy Amanda, Bosnyák Gergelyné, Fráter Imréné (nyug. curiai bíró neje), özv. Tulitsné, Mokos Sándorné urnők szeptember eleje óta naponként 1-1 liter kávé és 4-4 zsemlyét, Szilágyi Gézáné és Weisz Mórné urnők pedig szintén szeptember elejétől naponként 2-2 liter kávé és 8-8 zsemlyét osztanak szét előbb a csapatkórházban, utóbb pedig a Rákóczy-uton levő sebesült nyugvóhelyen a sebesültek között. Ezen szép adományukat felajánlották mindaddig, míg sebesültek lesznek Nagyváradon.

..HIREK..

...

* **Báró Szentkereszthy kitüntetése.** Báró Szentkereszthy Arnoldot, a 7-ik huszárezred tiszthelyettesét, báró Szentkereszthy Zsigmond volt táblaelnök fiát hősiességéért az ezüst vitézségi érdemrend II. osztályával tüntette ki a király. A kitüntetést a hivatalos lap legutóbbi száma hozta.

* **Iskolák áttelepítése.** A járványbizottság határozata értelmében október 26-án megnyitják az összes nagyváradai iskolákat. Három iskolát azonban nem nyithatnak meg a rendes helyiségeiben; nevezetesen a Tisza Kálmán-téri elemi leányiskolát, a várad-velencei elemi fiú és leányiskolát és a Tisza Kálmán-téren levő olasz polgári leányiskolát más helyen kell egyelőre berendezni, mert ezeknek a rendes helyisége katonai kórház céljaira vannak elfoglalva. Az iskolaszék most úgy intézkedett, hogy a velencei fiú és leányiskolák a sánc-utcai iskolában, a Tisza Kálmán-téri elemi leányiskolát a Ritoók Zsigmond-utcai fiúiskolában, míg az olasz polgári leányiskola az Ór-utcai fiú- és leányiskola helyiségében lesznek elhelyezve. Ezek az iskolák délután tartják az előadásokat.

* **Az Ulán parancsnokát kitüntették.** Ófelsége Panfilli Egon követt kapitánynak, az Ulán parancsnokának a vas-korona rend 3. osztályát a hadi ékitménnyel adományozta. Is megparancsolta, hogy az Ulán gépfőnököknek, Mazurka Ferenc I. oszt. gépzemvezetőnek azzal, hogy a bronz katonai érdemrendet a katonai érdemkereszt

szalagján viselje, az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásáért. Ófelsége dicséret elismerése tudtul adassék. Az „Ulán” volt az, mely a dicsőségesen elsüllyedt „Zentá”-val együtt föl vette a harcot a francia hajóhaddal és hősiesség ellenállást fejtett ki azokkal a montenegrói part boki-rozása közben.

*** Kibocsátották a hadisegély-bélyegeket.** Egy pár nappal ezelőtt meg-irtuk, hogy a posta hadisegély bélyegeket fog kiadni. Ezek közül már két érték az 5 és 10 filléres megjelent. A bélyegek felírása ez: „Hadi segély” alul kis nyulványon pedig „Az özvegyeknek és árváknak két fillér”, fölül nyomással van ellátva. Ezt a fölülnyomást a megmaradt árvizbélyegekre nyomták rá, az 5 filléresre vörös, a 10 filléresre zöld színben. E bélyegek már kaphatók a helybeli postahivataloknál is.

*** Iparostanoncok elhelyezése.** Értesítjük a t. tanonctartó mestereket, hogy jobb műhelyekbe 3 lakatos és 2 villanyszerelő tanulókat elhelyezünk. Tanoncszükségletek iránti megkereséseket elfogad az Országos Gyermekvédő Liga Inasotthonának vezetősége Sztaroveczky utca 15. Telefon 888.

*** Csak nyitva szabad leveleket külföldre küldeni.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a külföldre szóló levelek nyitva feladása tárgyában a következőket rendelte: A katonai érdekek megóvása céljából a külföldre menő összes postai küldemények katonai ellenőrzésnek vannak alávetve. Ennek következtében a külföldre szóló összes közönséges és ajánlott leveleket nyitva kell feladni, kivéve az Ausztria és Bosznia-Hercegovinába szóló küldeményeket. A külföldre (Ausztria és Bosznia-Hercegovina kivételével) szóló érteklévélben, értékdobozban vagy csomagban írásbeli közleményeket elhelyezni, ugyancsak a szállítólevelek szelvényére s egyéb kísérő iratokra, valamint a postautalványok szelvényére közleményt írni tilos. E tilalom betartását, a pénzes küldeményekre, csomagokra nézve, a felvevő postahivatalok tartoznak ellenőrizni, amiért az összes pénzesleveleket, csomagokat, stb. nyitva kell a postára vinni és az átvizsgálás után a felvevő tisztviselő jelenlétében lezárni. A pénzes levelekre a bélyegeket csak a lezárás után lehet fölragasztani.

*** Nagyvárad halászlé joga.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága tegnap délután ülést tartott dr. Thury László v. főügyész elnöklete alatt s Harmathy Károly, dr. Medvigy Gábor, dr. Várnai Ferenc, dr. Weimann Jenő és dr. Dóri István voltak jelen. Elsősorban s halászlé jog kérdését tárgyalták. A földművelésügyi miniszter ugyanis utasította az alispánt, hogy a Körörszón Nagyvárad keleti határától Szent András nyugati határáig adja a halászlé jogot bérbe. A város ez ellen felirt a miniszterhez, hivatkozva a régi jogra, azonban eredmény nélkül. A tanács véleményt kért a jogügyi bizottságtól, mivel azonban az előiratok ismerete szükséges, felkérték az elnököt, hogy tekintse meg a feloszlott halászlé jog iratait és az alispáni hivatalnál levő vonatkozó iratokat. — Az Apolló építésénél a vasfödem utólagos megerősítéséből származó 7280 korona több költség megfizetését javasolja a szakbizottság. — Végül még az egyfogatú táblás szekerekről szóló szabályrendeletet tárgyalták.

*** Pályázat kórházi cikkek szállítására.** A temesvári es. és kir. katonai hadbizottság parancsnoksága különféle orvosi műszerek-, és eszközök, továbbá kórházi felszerelési cikkek szállításának biztosítására pályázatot hirdet. A szállítandó cikkekéről szerkesztett kimutatás a kamarai irodában a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig megtekinthetők. Nagyvárad, 1914. október hó 17. én. A nagyvárad ke-

reskedelmi és iparkamara; Dr. Moskovits József, elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

*** Jótékonycélu magyar állami sorsjáték.** O. cs. és királyi Felségének legfelsőbb elhatározása alapján a budapesti m. kir. lottójövedéki igazgatóság minden másfél évben jótékonycélu állami sorsjátékot rendez, melynek tiszta jövedelmét közhasznú és jótékony célokra fordítják. Az utolsó 10 államsorsjáték jövedelméből csaknem 200 különböző közhasznú és jótékonycélu intézmény részére 10-30 ezer K, sőt az utóbbi sorsjátékoknál már 60 ezer korona segélyben. Ilyenek voltak: a különböző köz- és gyermek-kórházak, árva- és szeretetházak, a siketnémák és vakok intézetei, népkonyhák, fehéskereszt egyletek, mentők egyesülete, jótékony nőegyletek, különféle segélyező egyletek, szanatóriumok, poliklinikai és más hasonló jótékonycélu egyletek és közhasznú intézetek, melyeknek sokszor e jutalékok adták meg az első létalapot. A budapesti m. kir. lottójövedéki igazgatóság jelenleg a XXXI-ik állami sorsjátékot rendezi 475,000 K. készpénz nyeménnyel. A főnyeremény 200.000 K. és még 14884 nyeremény van 30.000, 20.000, 10.000, 5000, 1000, 500 stb. nyereményekkel. Az összes nyereményeket készpénzben fizetik ki. A sorsjegy roppant olcsósága és a sok kedvező nyerési esély folytán a köz javára működő emberbaráti intézmények érdekében felhívjuk t. olvasóinkat a jelenleg rendezés alatt álló XXXI-ik jótékonycélu állami sorsjáték támogatására. A huzást visszavonhatatlanul f. é. december hó 9-én a lottójövedéki igazgatóság (Budapest, IX., Vámpalota) tartja meg. Az említett igazgatóság kívánatra bárkinek díjtalanul és portómentesen küldi ezen sorsjáték részletes játéktervét.

x Három liter családi rumot készíthet bárki pár pere alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogueriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

*** Aszódi Mihály** Nagyvárad, Kossuth-u., Sas-palota. Telefon 635. Nagymennyiségű áruk érkeztek, úgy a katonaságnak, mint a fogyasztó közönségnek, nagyban árakat számítok. E héten eladásra kerülnek: nagymennyiségű huskonzervek, szálemi, szardínia, cocnac, likörök, teák, rumok, kávék, mazsola, mandula, törött dió, csokoládé, kakaó és finom élvezhető cukorkák. Összes készítményei Kugler Gerbeaud es. és kir. udvari cukrásznak budapesti árrakkal. Kossuth-utcai kávépörköldém kora reggeltől, késő estig a közönségnek rendelkezésére áll, valamint elkülönített helyiségembe már a napokban friss halkonzervek bontva egyes darabonként kapható lesz. Rákóczi-ut Csokoládékirály és kávéüzletemet az arra lakók figyelmébe ajánlom.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r.t.

*** Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpéztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket, a melyek nem esnek a moratorium intézkedései alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módozatok mellett. Pénztári órák: d. e. 9-től 12-ig.

x Kiadó lakások. Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x Védekezés a kolera ellen. Hathatós bacillusölő és fertőtlenítő szerek. Lysoform, Carbolsav, fertőtlenítő szappanok. Kals szappan, stb. Kiváló, megbízható minőségben kaphatók és házhoz szállíttatnak. Farkas István Apolló drogueriában Nagyvárad Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

„The Roosevelt Shoe”
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczi-ut Orsolya zárdá
épületében kaphatók.

*** Több egyszobás lakás kiadó.** Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

*** Női parthi fél cipők** fekete és barna színben K. 5-ért, szürke szarvasbőr cipők K. 5-ért. Saját készítményű fiú boksz cipő K. 7, férfi boksz v. chevrot fűzős v. zúgos K. 9. Női egész cipő K. 8, női amerikai egész cipők nagy választékban, ugyancsak minden uridivatcikk a legjutányosabban szerkezhető be Fekete Jenőnél Szentjános-utca 3. Kispipa mellett.

x Tanulmánygyóknak legjobban ajánljuk a Donát M. Károly-féle kereskedelmi magántanfolyamot.

x Hangszerek csoda olcsó árban. Hegedű 7 koronától. Vonók, tokok. Világhírű húr különlegességeim, Rádiumi, Róma, Bohémia gyártmányok. Gramafonok, lemezek, hangdobozok, rugók. Az összes hangszerek javítása eddig nemlétező olcsó árban. Ugyanott egy új modern divány jutányos áron eladó. Simon Gyula hangszerkészítő Rákóczi-ut 22.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

x A legújabb párisi kalap-újdonságok egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weisslovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x Kiadó utcai 3, 4 szobás lakás mellékhelyiségekkel, továbbá utca udvari modern butorozott szobák fürdőszoba használatlalt, hosszabb vagy rövidebb időre olcsó ár mellett.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**
Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Poloskairtó Noxin biztos szer. Ára: 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogueriájában Rákóczi-ut 7-B.

Legujabb táviratok.

Hivatalos jelentés a keleti harctérről.

Budapest, október 17. Min. (sajtóosztály.) Hivatalos jelentés érkezett Bupapestre este fél nyolckor: úgy a Stry Sambor-Madika-i vonalon és a San-nál kitört ütközet, mint a Dnyeszter irányában folytatott hadműveleteink kedvezően alakulnak. Wiskorotól északra az oroszokat újból megtámadtuk és visszavetettük. Synowickónál csapataink kieroszakolták a Stry folyón való átkelést, elfoglaltuk a helységtől éjszakra fekvő magaslatokat, az ellenség üldözéséhez fogtunk. És birtokunkba jutottak makacs harcok után a Potbuztól északra és Stray-Sanbortól délkeletre fekvő magaslatok. Siswiar folyótól északra támadásunk szintén előrehaladt. Przemystól északra sikerült megvetni lábainkat.

A San keleti partján mostani efensivánk során ejtett foglyok számát természetesen eddig még megközelítőleg sem lehet megállapítani. Eddigi jelentések szerint számuk már is több mint 15000.

Orosz-Lengyelországban szövetségeseink tegnap az oroszoknak Ivangorod felől intézett újabb támadását az ellenük súlyos veszteségeket okozva visszaverték. Hófer vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A keleti harctérről.

Budapest, okt. 17. (Miniszterelnöki sajtó osztály.) A nagy főhadiszállásról jelentik: Suwalki kormányzó-ságban az oroszok tegnap nyugodtan viselkedtek. A Schirwindtbe szállított orosz foglyok száma elérte a négyezret. Ujabbán még néhány ágyút zsákmányoltunk.

Harc Varsónál.

Budapest, okt. 17. (Miniszterelnöki sajtóosztály.) A harc Varsónál és tőle délre változatlan erővel tovább folyik.

Óriási hadizsákmány Ostendében.

Budapest, okt. 17. (Min. sajtóosztály.) A nagy főhadiszállásról jelentik: Bruggeben és Ostendében bőséges hadizsákmányra tettünk szert. A többi között különösen megszámlálhatatlan gyalogsági puskát municióval együtt és kétszáz használható vasuti lokomotívot.

Angolok a francia vereségekről.

London, október 17. (Tud. cen. táv.) A Daily Mail tekintélyes lap elismeri, hogy a szövetséges csapatok Genttől keletre súlyosan megverettek és most visszavonulóban vannak.

Anglia és Portugália.

Lisszabon, okt. 17. (Tud. cen. táv.) Félhivatalosan jelentik a Portugál fővárosból, hogy Anglia Portugáliától segítséget kért. A

portugál kormány beleegyezett s most a parlamentet összehívják, hogy a segítségnyújtásról határozzon.

Elsülyesztett angol cirkáló.

London, okt. 17. (Tud. cen. táv.) E hó tizenötödikén a Havke nevű angol páncélos cirkáló ellenséges torpedótól találva elsülyedt. Legénységéből 1 tiszt és 49 matróz menekült meg, 350 ember eltűnt.

Az angol-francia hadak.

Berlin, október 17. (Tud. cen. táv.) French angol tábornok adjutánsa Londonba érkezett. A francia-angol hadsereg nagy elhatározás előtt áll: félnék, hogy a németek beveszik Calais, melynek lakossága már is menekül. A Corriéra dela Sera megjegyzi, hogy a németek újra megkezdik a Páris ellen való vonulást.

Az olasz semlegesség.

Róma, október 17. San Giuliano olasz külügyminiszternek a halála semminemű változást nem idéz elő Olaszország külügyi politikájában: az ország továbbra is megmarad a tiszta semlegesség mellett.

A bank elfogad váltókat.

Budapest okt. 17. Frankfurt am Main (Tud. cen. táv.) A sajtó albizottság engedélyével jelenti tudósítónk, hogy a németosztrák magyar bankok már most beváltják a fönt elfogadott váltókat.

IRODALOM

Az Élet szépirodalmi hetilap (szerkeszti Andor József) október 18-iki számában vezetőhelyen a szerkesztő tollából közöl lendületes cikket. Nagy figyelmet érdemel dr Landauer Bélának, a lap haditudósítójának a sajtóhadiszállásról küldött, eredeti felvételekkel illusztrált poétikus írása. Zsirkay János szintén a harctérről küldött érdekes cikket, amelyet szintén gazdag harctéri felvételek díszítenek. A szépirodalmi olvasmányok között Rudnyánszky Gyulának, a nemrég elhunyt költőnek egy versét találjuk, amely csodálatos megérzése a mai nagy időknek. Verset írt még Majthényi György, novellát pedig Péczely József. Keresztély László folytatja és befejezi a Pacificen tett utjáról szóló leírását. A lap ebben a számban kezdi meg Tanera Károly német írónak „Németek” című hosszabb elbeszélésének közlését, amelyben a porosz-francia háború emlékeit eleveníti föl. A Mozgóképek rovata ezuttal is színes és gazdag. A lap tele van aktuális képekkel. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Előfizetés félévre 10 korona. Mutatványszám ingyen és bérmentve.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Cigányprimás.
Vasárnap este: Vörös ördögök. (Bemutató előadás).
Hétfőn: Vörös ördögök.
Kedden: Mihály pápa leánya. (Sas Ede darabja).
Szerdán: János vitéz.
Csütörtökön: Timár Liza.

Pénteken: Vörös ördögök.
Szombaton: Katonadolog.
Vasárnap délután: Mindnyájunknak el kell menni.

Kis király. Nagyobb közönséget érdemelt a tegnapi előadás, amelynél külön operett előadást már régen nem láttunk. A „Kis király”-t játszották még pedig elsőrangban. Feszty Irén bebizonyította, hogy kitűnő primadonna, pajzán jókedvével magával tudja ragadni a közönséget. Határozottan tehetséges művésznő, akinek sok forró sikere lesz és a publikum nagyon fogja szeretni. Görög Olga gyönyörűen énekelt. Nagy sikert aratott Szabó Böske, a ki egy nehéz, de szép táncot táncolt könnyen és sok eleganciával, úgy hogy meg kellett ismételnie. A többi szereplők a régiiek és Perényi, Bretán az ujak szintén kifogástalanul játszottak. (h. l.)

SZERKESZTŐI PÓTÁZÁS

Népszövetségi. Megmondtuk, hogy azzal a kis sajtókaróval nem állunk szóba; ennek megnyugtására azonban kijelentjük, hogy közönséges hazugság, mintha bennünket bárki bármiféle kimagyarázásra utasított volna. Nekünk nem is volt mit kimagyarázni. Folytassa tovább is lelkes agitációját az utcai sajtó ellen, ez is egy hatalmas eszköz a közélet oly kívánatos megtisztítására.

M. Sz. (Helyben.) Pütyölgjön rá. A kávéházi Konrádok snájdígsága a hazudozás. Ezeknél eggyel több vagy kevesebb hazugság meg se kottyán.

Kilenc év óta előfizető. Hogy a kenyér árát mi drágítja? Így tegye föl a kérdést: kik drágítják? És akkor sokkal közelebb találja rá a választ. A háború nagy fogyasztást von maga után a kenyérben is, ezt egyes lelketlen üzérek kihasználják s előáll a drágaság. Ez ellen csak hatóságilag lehetne védekezni.

NYILTÉR

A Donát-féle keresk. magántanfolyam

minden hónapban

új tanfolyamot nyit:

gyors- és gépirásra, számtanra, magyar-német levelezésre, szépírássra és a többi keresk. tantárgyakra, német nyelvre.

Előkészít: összevont polgári iskolai vizsgákra.

Felvesz: nyilvános iskolát látogató tanulókat ismétlésre.

Elfogad: még 2-3 középiskolai tanulót teljes ellátásra.

Külön esti tanfolyamok.
Zongora tanítás!

Donát M. Károly
Szabadság-u. 5.

November 1-től kezdve:
Beöthy Ödön-utca 30!

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

3 ellenség

VARJÚ

EGÉR

ÜSZÖK

kártevésai ellen biztosan védekezhetik a földbirtokos, a külföldön 8 év óta bevált kitűnő védőszer

CORBIN

alkalmazásával. Kiváló eredmények, bizonyítványok! Nem befolyásolja a mag csirázását! Egyszerű alkalmazás! Olcsó! Nagyszerűen bevált buza, kukorica, zab, rozs, répamag, árpa, kender, konyhabetemény stb. csávázásánál. Csak egyszer próbálja meg saját érdekében!

Igen érdekes leírást, használati utasítást és árajánlatot ingyen küld: Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpest, valamint a főelárusító:

Freund Lajos,
Radó Sámuel és Tsa,
és ifj. Ulmann J. és fia
Nagyvárad.

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfinabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket és javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Wertheim-szekrény
régí finom butorok,
Sunda cimbalom,
varrógép,
kerékpárok,
üzlet-berendezés
jutányosan eladó.
Rákóczi-út, Régiség-üzlet.
Stern-palota.

Cement, cementcsövek, fe-
déllemez, gipsz,
csatornázás
ismert jó minőségben.
Kondor Dezső
Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.
Telefon 969. Telefon 969.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az
uj csipke, himzés,
harisnya áruház
Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszereznie, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel
Friedmann Jenő

MEGNYILT! MEGNYILT!

Ha nincs megelegedve szabójával, mely drága vagy rossz-szul szab vagy sem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT** GY. és T. R. S. A. uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és megelpi őnt az ottani szolid, tisztó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 4 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
27622—1914. szám.

Hirdetmény.

A Nagyvárad Szakirányú Iparostanoniskola igazgatósága a rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú iparhatóságnál panaszt emel amiatt, hogy a tanonctartó iparosok tényleges alkalmazásban levő tanoncaik egyrészt nem iratták be az iparostanoniskolába. Főképpen nem iratták be a vendéglősök és kávéházok pincéertanoncaikat.

Az ipariskola igazgatóságának panasza folytán felhívom a tanonctartó iparosokat, hogy tanoncaikat az iparostanoniskolába soronkívül irassák be, mert ellenkező esetben az 1884. évi XVII. t. c. 157 §-a alapján szigorúan fognak büntettetni.

Nagyvárad, 1914. október 16.

Dr. Dajka Endre
rendőrkapitány.
mint iparhatósági biztos.

Sebesült katonák számára

azonnal szállít bárhova
a megrendelő neve alatt

vaságyat

kozóvaló ágyneművel
eelszerű, tartós, a higiéniának megfelelő kivitelben, a

legjutányosabb szabott áron:

Nagyvárad, Weisz Kálmán

Nagypiac-tér 10. sz. katonai és kórh. ber. vállalata
(Darvassy Lajos ház.) Telefon: 905. sz.

XXXI-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték.

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonyczélokra fog fordítatni. Ezen sorsjátéknak összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200.000 korona készpénzben.

Továbbá:

1 főnyer.	30.000 K. készp.	20 nyer. á 200 "	4.000 K. készp.
1 "	20.000 "	40 " " 150 "	6.000 " "
1 "	10.000 "	100 " " 100 "	10.000 " "
1 "	5.000 "	200 " " 50 "	10.000 " "
5 nyer. á 1000 K.	5.000 "	2500 " " 20 "	50.000 " "
5 " " 500 "	2.500 "	12000 " " 10 "	120.000 " "
10 " " 250 "	2.500 "		
		14885 nyer. összesen	475.000 K. készp.

Huzás visszavonhatatlanul 1914. évi december hó 9-én.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapesten (Vám-palota) poróntmentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-, adó-, vám- és söhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdekben és váltó-üzletben Játéktervet kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küld

A magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.